

ARBRIS

We know
books

Adina Grigore

PE ARIPILE CUVINTELOR

CAIET DE LECTURĂ
CLASA A III-A

Editura Ars Libri

A decorative border surrounds the page, featuring a green vine with yellow flowers. Various insects are depicted: ants playing trumpets, bees playing flutes, a wasp playing a violin, a bumblebee on a flower, a ladybug, and a bee on a flower. Flying figures on colorful parachutes are also present at the top and bottom corners.

Argument.....	3
Competențe generale și competențe specifice.....	4
Conținuturile învățării și evaluare	5
Planificarea calendaristică a materiei.....	6
<i>Rapsodii de toamnă</i> de George Topîrceanu.....	7
<i>Sărăcuțul</i> de Emil Gârleanu.....	10
<i>Bunicul</i> de Barbu Șt. Delavrancea.....	13
<i>Bunica</i> de Barbu Șt. Delavrancea.....	18
<i>Limba noastră</i> de Alexe Mateevici.....	23
<i>Pisoiul</i> de Lev N. Tolstoi.....	26
<i>Țapul și șarpele</i> de Petre Ispirescu	28
<i>Fetița cu chibriturile</i> de Hans Ch. Andersen.....	31
Șezătoare literară.....	36
<i>Cea dintâi ninsoare</i> de Edmondo de Amicis.....	37
<i>Iarna</i> de Barbu Ștefănescu Delavrancea.....	41
<i>Fricosul</i> de Emil Gârleanu.....	44
<i>Colinde, colinde...</i> de Mihai Eminescu.....	47
<i>Concertul primăverii</i> de George Coșbuc	50
<i>Leul și cățelușa</i> de Lev N. Tolstoi.....	54
<i>Prieteșugul dintre șoarece și pisică</i> de Frații Grimm.....	57
<i>La cireșe</i> de Ion Creangă.....	61
<i>Legenda Crivățului</i>	64
<i>Boierul și Păcală</i>	66
<i>Mânzul</i>	70
<i>Poveste cu tâlc</i>	73
<i>Rândunica gureșă</i>	77
<i>Noapte de vară</i> de George Coșbuc.....	81
Șezătoare literară.....	86
<i>Zi de vară</i> de George Topîrceanu.....	87

Rapsodii de toamnă

de George Topîrceanu

A trecut întâi o boare
Pe deasupra viilor
Și-a furat de prin ponoare
Puful pădărilor.

Dar deodată, pe coline
Scade animația...
De mirare parcă-și ține
Vântul respirația.

Zboară vești contradictorii,
Se-ntretaie știrile...
Ce e?... Ce e?... Spre podgorii
Toți întorc privirile.

lat-o!...Sus în deal, la strungă,
Așternând pământului
Haina ei cu trenă lungă
De culoarea vântului.

S-a ivit pe culme Toamna,
Zâna melopeelor,
Spaima florilor și Doamna
Cucurbitaceelor...

Lung își flutură spre vale,
Ca-ntr-un nimb de glorie,
Peste șolduri triumfale
Haina iluzorie.

Apoi pleacă mai departe
Pustiind cărările,
Cu alai de frunze moarte
Să colinde zările.

Vocabular:

ponoare = adâncituri ale pământului produse prin prăbușirea sau alunecarea unor straturi

podgorii = zone de deal, plantate cu viță de vie

trenă = partea din spate a unei rochii care se târâște pe jos

melopee = melodie lentă, monotună

FIȘĂ DE LECTURĂ

1. Titlul textului: _____

2. Autorul: _____

3. Versificația:

- Poezia are _____ strofe și _____ versuri.

4. Locul și timpul acțiunii:

5. Mesajul textului:

6. Caută în text și scrie cuvinte care înfățișează Toamna.

7. Răspunde la întrebări:

a) Ce a furat boarea?

b) Ce se întâmplă cu vântul?

c) Cum sunt veștile?

d) Ce culoare avea haina zânei?

e) Cum pleacă ea mai departe?

8. Cui îi spune poetul în text?

- Zâna Melopeelor
- Spaima Florilor
- Doamna Cucurbitaceelor

9. Jurnal cu dublă intrare.

Strofa preferată din poezie este...

Am ales acest fragment pentru că ...

M-a făcut să mă gândesc ...

10. Desenează TOAMNA, așa cum îți imaginezi tu că arată după ce ai citit poezia "Rapsodii de toamnă" de George Topîrceanu.

11. Găsește rime potrivite cuvintelor:

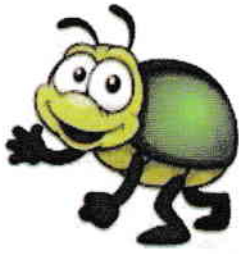
Ex. toamnă - doamnă

- câmp - _____
- vânt - _____
- frunzele - _____
- florile - _____
- zâna - _____
- pădărie - _____

Sărăcuțul

de Emil Gârleanu

S-a iscat un vârtej ca din senin. S-a înșurubat în pământ, apoi a pornit-o, tehui, peste câmp, curți și livezi, luând cu el tot ce găsea mai ușor în cale. Și dacă de pe jos fura flori, pene și hârtii, de pe-o ramură luă un cărăbuș, un cărăbuș mititel, castaniu, cu aripile fragede, cu ochișorii ca două neghinițe. Cărăbuș de primăvară. Când l-a luat vârtejul pe sus, și-a întins și el piciorușele și a văzut că poate zbura și fără să dea din aripi.

Vârtejul și-a făcut gustul, și-n mijlocul unui drum de țară, lângă o curte, s-a înțepenit o clipă ca un sfredel, apoi s-a topit deodată, lăsând tot ce luase, baltă, la pământ. Iar cărăbușul căzu pe-o bucățică de hârtie albă și rămase acolo, amețit. Când s-a trezit, privi împrejur: un drum prăfuit. Și din capătul drumului, țațos, cu pieptul în platoșă, cu pintenii arcuiți, venea un cucuș. „Ia! scap de unul și dau de altul, își zise cărăbușul; ăsta mă-nghite!” Cucușul s-a apropiat, s-a uitat cu un ochi la cărăbuș, și-a trecut mândru înainte. „Am scăpat!” gândi cu bucurie cărăbușul și se întoarse să privească după cucuș. Atunci încremeni de spaimă. Din celălalt capăt al drumului sosea un curcan. Cărăbușul se făcu mai mic decât era, ținându-și sufletul: „Acum chiar c-am pățit-o!” Când ajunse curcanul în dreptul cucușului, se înroti, își roși mărgelile și își dădu capul pe spate; iar cucușul scoase pieptul și mai în afară, se înalță în picioare și-și forfecă aripile de câteva ori în pământ: își dădeau binețe. Cucușul s-a dus, curcanul se feri parcă să nu calce cărăbușul când îl ajunse, și acesta, bietul, răsuflă: „Bine c-am avut noroc!” Dar, deodată, de după gard, sări, mare, cu coada rotundă cât soarele la răsărit, un păun. Pasărea se legănă o clipă, apoi își strânse coada și zbură în drum. „De ăsta nu mai scap!” crezu cărăbușul. Păunul s-a apropiat, l-a răsturnat cu ciocul pe spate, apoi iar l-a întors cum îl găsisse și, lăsându-l, își văzu de drum. Cărăbușului nu-i venea să-și creadă ochilor că mai e în viață. Dar uite: colo e drumul, sub el hârtia, pe dreapta gardul, — trăiește. Ia să zboare acuma, cât putea mai repede, de-acolo pe vreo creangă de copac. Să-și încerce aripile. Și le desfăcu. În clipa aceea un pui de sturz, mai mărișor ceva decât o nucă, zbură spre el. „Ei! De așa păsări mici, mai de seama mea, mi-i drag și mie”, gândi cărăbușul, pregătindu-se chiar să dea sturzului „ziua bună”. Dar sturzul se lăsă lângă bucățica de hârtie, deschise pliscul, apucă, cu lăcomie, cărăbușul, și: hap! hap! mai să se înece, îl înghiți.

Sărăcuțul cărăbuș!

De pe gard, o vrabie, care văzuse multe în viața ei, își așezase puișorii în rând, să privească, de cum zărise cărăbușul jos. Și acum își luă zborul într-alt loc, strigându-și după dânsa odraslele, care duceau în minte o învățatură mai mult.

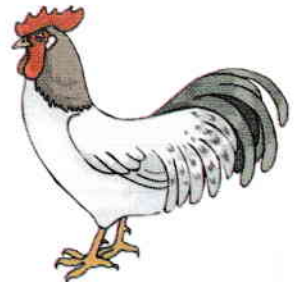
Vocabular:

tehui = zăpăcit, năuc, buimăcit

sfredel = unealtă folosită pentru executarea găurilor, burghiu

a se înroși = a se umfla în pene

odraslă = copil, urmaș

FIȘĂ DE LECTURĂ

1. Titlul textului: _____
2. Autorul: _____
3. Personajele: _____
4. Mesajul textului: _____

5. Rețea de personaje.

Recunoaște personajele întâlnite de cărăbuș după următoarele replici:

"Ia! scap de unul și dau de altul, ăsta mă-nghite!"	
"Acum chiar c-am pățit-o!" "Bine c-am avut noroc!"	
"De ăsta nu mai scap!"	
"Ei! De așa păsări mici, mai de seama mea, mi-i drag și mie!"	

6. Transcrie enunțul în care este schițat portretul cărăbușului de primăvară.

7. Caută în text și scrie cuvinte ce descriu următoarele personaje din text:

Cucoșul

Curcanul

Păunul

Puiul de sturz

8. Completează după model:

*un pinten	– niște piteni	– toți pitenii
un ochișor	– niște.....	– toți.....
un cărăbuș	– niște.....	– toți.....
un puișor	– niște.....	– toți.....
un sturz	– niște.....	– toți.....

9. Găsește comparațiile folosite în text.

Cărăbușul avea ochișorii ca.....
 Vârtejul s-a înțepenit o clipă ca.....
 Păunul avea coada rotundă cât.....
 Puiul de sturz era mai mărișor ceva decât.....

10. Explică enunțul: „Vârtejul și-a făcut gustul, apoi s-a topit deodată.”

♣ **Curiozități despre cărăbușul de mai**

Zborul cărăbușului se desfășoară seara, în jurul orei 20, și durează în medie 50-60 minute.

În cursul zilei majoritatea adulților stau ascunși în sol, o mică parte se adăpostesc pe partea umbrită a diferitelor plante.

Înfrunzează ca larvă în diferite vârste, în sol, la adâncimi cuprinse între 90 și 135 cm.

Este întâlnit în diferite țări din Europa occidentală și meridională, la noi în țară răspândit în județele Tulcea, Constanța și Călărași.

Emil Gârleanu, prozator, regizor, scenarist de film și jurnalist român (n. 5 ianuarie 1878, Iași, d. 2 iulie 1914, Câmpulung). Fiul lui Emanoil Gârleanu, colonel și al Pulcheriei, născută Antipa. Începe liceul la Iași în 1889 dar se retrage și se înscrie la Școala fiilor de Militari, unde devine coleg cu Jean Bart, apoi intră la Școala de Ofițeri de Infanterie, unde devine coleg cu Gheorghe Brăescu. A fost sublocotenent în armata română dar este exilat la Bârlad pentru activitatea sa publicistică, interzisă de regulamentul militar.

A debutat la revista ieșeană „Arhiva” în 1900 cu schița **Dragul mamei** și cu poezia **lubitei** sub pseudonimul **Emilgar**.

A colaborat la revistele *Arhiva*, *Evenimentul*, *Sămănătorul*, *Lucefărul*, *Albina*, *Flacăra*, *Convorbiri literare*, etc. Ulterior, a fost redactor la revista sămănătoristă „*Făt-Frumos*” și colaborator la „*Convorbiri critice*”. A participat activ la înființarea Societății Scriitorilor Români în 1908, al cărei președinte a fost între 1911-1912. Reprezentant de frunte al Sămănătorismului. Foarte apreciat de Nicolae Iorga, căruia îi dedică volumul de debut, apoi devine discipol al lui Mihail Dragomirescu.

A debutat cu volumul **Bătrânii** (1905), în care sunt evocați boieri de viță veche, patriarhali și visători, superiori lumii noi, burgheze, care i-a ruinat.

Cea mai cunoscută operă a lui Emil Gârleanu este **Din lumea celor care nu cuvântă** (1910), în care a relatat întâmplări alegorice din viața găzelor, păsărilor, animalelor și plantelor.

Un alt volum, **Nucul lui Odobac** (1910), dezvoltă tot o temă sămănătoristă: dispariția țărânimii patriarhale și a obiceiurilor tradiționale.

Alte opere:

- Cea dintâi durere, 1907
- Odată!, 1907
- Într-o zi de mai, 1908
- 1877. Schițe din război, 1908
- Punga, 1909
- Trei vedenii 1910
- Amintiri și schițe 1910
- Visul lui Pillat, 1915
- lacrimă pe-o geană, 1915
- Povești din țară, 1916
- Culegătorul de rouă, 1919
- Opere alese, îngrijite de I. Negoiescu, 1955, postum
- Scrieri alese, îngrijite de T. Vărgolici, 1964, postum

Scenarist și regizor

- A regizat filmul „**Cetatea Neamțului**” (1914) și a scris scenariul pentru filmul „**Dragoste la mănăstire**” (1914).